

ДО Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 52-ТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ

13.44
9

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87 от Конституцията на Република България във връзка с чл.70, ал.1 т.1 от временно действащия Правилник за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме **Законопроект за допълнение на Закона за контрол по прилагане на ограничителните мерки с оглед действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна**, както и мотиви към него и предварителна оценка на въздействието.

Моля законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване, съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Костадинов
Сокро Томов Анже
Петър Николов Петров
Коста Георгиев Стоянов
Искра Леухайлов Леухайлов
Георги Николов Георгиев
Димитър Георгиев Димитров
Ангел Нелив Георгиев

Андрей Васильев Инел -

Илья Стояков Вразет

Борис Дмитриев Аладнов

Иван Перлов Перлов

Проект!

ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА КОНТРОЛ ПО ПРИЛАГАНЕ НА ОГРАНИЧИТЕЛНИТЕ МЕРКИ С ОГЛЕД ДЕЙСТВИЯТА НА РУСИЯ, ДЕСТАБИЛИЗИРАЩИ ПОЛОЖЕНИЕТО В УКРАИНА

(Обн. ДВ. бр.8 от 25 Януари 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.67 от 4 Август 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.86 от 13 Октомври 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.96 от 17 Ноември 2023г., изм. и доп. ДВ. бр.106 от 22 Декември 2023г., изм. ДВ. бр.11 от 6 Февруари 2024г.)

§1. В Глава първа „Общи разпоредби“ се създават нов член 2а, 2б и 2в със следния текст:

„Чл.2а. (1) Република България прилага забраните по чл.3м от Регламент (ЕС) № 833/2014, с изключение на извънредни ситуации, включително и такива, които са вследствие на военни конфликти, когато тези забрани застрашават:

1. енергийната сигурност на страната;
2. функционирането на стратегически енергийни обекти;
3. икономическата стабилност и конкурентоспособността на националната икономика;
4. социалната защита на българските граждани.

(2) При наличие на някое от обстоятелства по ал.1, Министерският съвет по своя инициатива или по решение на Народното събрание, предприема действия за:

1. Въвеждане на временни национални мерки за гарантиране на доставките на енергоносители и/или горива, чрез закупуването, вносът или трансферът, пряко или непряко, на суров нефт или на нефтопродукти, с произход от Русия или изнасяни от Русия, включително чрез пряко или непряко предоставяне на техническа помощ, брокерски услуги, финансиране или финансова помощ или други, свързани със закупуването, вноса или трансфера услуги.

2. Отправяне на искане до Съвета на Европейския съюз за изключение от забраната по чл.3м от Регламент (ЕС) №833/2014 – ново или

възстановяване на вече прекратено такава изключение – като посочи и срок, за който да се прилага;

(3) Министерският съвет веднъж на всеки шест месеца внася в Народното събрание доклад за въздействието на ограничителните мерки и забраните върху енергийния сектор, върху потребителския пазар и върху инфлационните процеси.

Чл.26. (1) В случаите на рязко повишаване на цените на горивата и/или енергоносителите на международните пазари вследствие на извънредни ситуации, включително и когато те са вследствие на военни конфликти, Народното събрание може да приеме решение за:

1. Възлагане на Министерския съвет да отправи искане до Съвета на Европейския съюз за временно неприложение на определени ограничителни мерки за определен срок;

2. ускорено договаряне на доставки от традиционни или алтернативни източници;

3. въвеждане на компенсаторни механизми за бизнеса и домакинствата.

Чл.2в. При прилагане на ограничителни мерки в енергийния сектор, в случаите на извънредни ситуации, включително и на военни конфликти, държавните органи са длъжни да дават приоритет на защитата на националния интерес, като използват всички предвидени в правото на Европейския съюз механизми за изключения.“

§2. Създава се Раздел „Допълнителни разпоредби“, с параграф единствен със следния текст:

„§1. „Военни конфликти“ включва и ескалации с глобално отражение върху енергийните пазари.“

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§3. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Костадинов
Сокто Томов Танев

Петр Николаев Петров I.

Коста Георгиев Стоянов

Искра Лекайлов Лекайлов /

Георги Николаев Георгиев

Димитр Георгиев Димитров -

Ангел Ненов Георгиев

Ангел Василев Ангел -

Криво Стоянов Вразел -

Борис Димитров Алагулов

Убери Странов Странов

МОТИВИ

Настоящият законопроект цели да създаде ясна правна рамка за защита на националния интерес на Република България при прилагане на ограничителни мерки в областта на енергетиката, в ситуации, които биха могли да бъдат определени като извънредни, включително и такива, които са вследствие на международни военни конфликти и напрежения в ключови региони – като конфликтът между Съединените американски щати и Иран. Именно такава ситуация създаде глобално отражение върху енергийните пазари и доведе до огромен скок на цените на горивата на международните пазари, а оттам и до огромен скок на цените на горивата в Република България. Пряко следствие от това е продължаващ устойчив ръст на цените на всички стоки и услуги, започнал с въвеждането на еврото като официална валута в Република България на 01.01.2026г., постоянно намаляваща покупателна способност на българските граждани, а също така и увеличаващ се ръст на инфлацията. България регистрира най-високата годишна инфлация сред страните от еврозоната през април 2026 г., достигайки 6,2% според предварителни данни на Евростат. Основният принос за този ръст е именно от скок в цените на горивата. Очаква се и още по-висок ръст на инфлацията до края на тази година.

Ескалацията между САЩ и Иран създаде предпоставки за ограничаване на доставките на нефт и газ, за рязко и непредвидимо поскъпване на горивата, за драстично увеличаване на транспортните и производствените разходи. Тези процеси вкупом дадоха своето пряко негативно отражение върху българската икономика (която има спешна нужда от внос на по-евтини горива), и върху стандарта на живот на българските граждани.

Съществуващата уредба в Закона към момента не отчита в достатъчна степен специфичната структура на българската енергетика и зависимостта от външни доставки на горива на поносими цени, именно в условията на извънредни ситуации. Получава се така, че Съветът на Европейския съюз от една страна е наложил забрани за внос на горива от Русия с член 3м от Регламент (ЕС) 833/2014, от друга страна – институциите на Европейския съюз не вземат отношение и не реагират по никакъв начин за своевременно уреждане и прекратяване на военния конфликт между САЩ и Иран, заради който страдат икономиките държавите-членки на ЕС, а от трета страна – са оставили държавите-членки сами да търсят механизми да се справят с ръста на цените на горивата и свързаната с това растяща инфлация.

Тъй като самият Регламент (ЕС) 833/2014 предвижда възможности за изключения от наложените икономически забрани и то свързани с гарантиране на енергийната сигурност, функционирането на критична национална инфраструктура и защитата на икономическата и социалната стабилност на държави-членки, то натрупаната негативна практика и динамичната международна обстановка, създават необходимост от създаване на законови гаранции за своевременно, координирано и законосъобразно използване на тези механизми и инструменти, когато се търси внос на значително по-евтини горива. Необходим е гъвкав механизъм, който да позволи на българската държава да реагира бързо и адекватно в подобни извънредни ситуации, с оглед защитата на своя национален интерес, като адаптира прилагането на ограничителните мерки към националните особености.

Така се предвижда Министерският съвет да предприема необходимите действия за отправяне на мотивирани искания за временни изключения от забраните за внос на горива от Русия в извънредни ситуации, както и наред с това да предприема в подобни случаи спешни временно и пропорционални действия за защита на националната сигурност и енергийната система, критичната енергийна инфраструктура и икономическо-социалната среда, чрез осъществяване за определен срок на доставки на горива от Русия, поставяйки българския национален интерес на първо място.

Също така се създава процедура, с която Министерския съвет на всеки шест месеца да внася доклад в Народното събрание относно прякото въздействие на вече ограничителните мерки върху българската икономика. Само по този начин народното представителство и българското общество ще получат ясна и конкретна информация, какви са последиците от взетите управленски решения върху техния стандарт на живот.

В обобщение, няколко са преследваните от нас цели, мотивирали внасянето на този законопроект:

- На първо място, гарантиране на енергийната сигурност на страната в тази извънредна ситуация с несигурно развитие на международния конфликт между САЩ и Иран в ключов за доставките на горива регион, чрез доставки на по-евтини горива;
- На второ място, ограничаване на негативните икономически ефекти в България при условията на постоянно покачваща се инфлация, която по прогнози ще расте още и няма изгледи да бъде овладяна;

- На трето място, но не по важност - защита на българските граждани и бизнес при постоянно увеличаващите се от 01.01.2026г. с въвеждането на еврото като официална валута в Република България, цени на стоки и услуги, които ще продължават да растат още нагоре и след премахването на двойните обозначения върху цените, което ще се случи в началото на месец август 2026г.;

- На четвърто място - осигуряване на предвидимост и стабилност в енергийния сектор чрез гарантирането на по-евтини доставки на горива, от които е зависима българската икономика.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Костадинов
Сокто Томов Ангел

Петър Николов Петров

Коста Георгиев Стоянов

Искра Димитрова Димитрова

Георги Николчев Георгиев

Димитр Георгиев Димитров

Ангел Нелков Георгиев

Ангел Василев Ангел

Кристина Стоянов Кристина

Борис Димитров Ангел

Иван Димитров Димитров

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

I. Последиците от приемането на този законопроект са в няколко важни насоки:

1. На първо място, ще бъдат ограничени негативните икономически последици от външни кризи. Вносът, макар и временен, на значително по-евтини горива от Русия, ще доведе до осезаем спад на цените на горивата за крайните потребители – гражданите и бизнеса. Това от своя страна, ще спре или поне ще забави ръста на цените на всички стоки и услуги, започнал след въвеждането на еврото като официална валута в Република България на 01.01.2026г. Кое от своя страна ще забави ръста на инфлацията в България, която по официални данни на Евростат е в размер на 6,2%.
2. По-евтините горива за крайните потребители ще увеличат покупателната способност на българите, особено по отношение на стоките и услугите от първа необходимост, ще помогнат на семейния, микро и малкия бизнес да оцелее, а запазването на работни места ще намали безработицата.
3. С периодичното внасяне на доклад от страна на Министерски съвет в Народното събрание, за отражението и последиците от ограничителните мерки, върху българската икономика, ще се повиши прозрачността и отчетността на изпълнителната власт и българските граждани ще придобият ясна представа за това, какъв е текущия ефект от въведената национална и над-национална забрана за внос на горива от Русия, върху техния стандарт на живот.
4. Не на последно място, ще се систематизира законово механизмът на изключения и ще се създаде яснота в кои случаи може да бъде иницииран този инструмент за реакция срещу непредвидени и извънредни за българската икономика ситуации.

II. Заинтересовани групи:

Всички български граждани

III. Анализ на разходи:

Законопроектът не води до пряко увеличение на бюджетни разходи.

V. Съответствие с правото на Европейския съюз:

Предлаганите законодателни изменения са изцяло съобразени с:

- принципа на пряко действие на регламентите на ЕС;
- принципа на лоялно сътрудничество по чл. 4, §3 от Договора за Европейския съюз;
- установената практика на Съда на ЕС относно недопустимостта държавите членки да изменят или въвеждат едностранно изключения от регламенти.

Въвежданата възможност за временен внос на горива от Русия е временна, при наличие на извънредни ситуации и върви наред с процедура за искане на изключение от забраната по член 3м от Регламент (ЕС) 833/2014.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Костадинов

Сорко Томов Петков

Петър Николаев Петров

Коста Георгиев Стоянов

Искра Лехайковска Лехайкова

Георги Николаев Георгиев

Димо Георгиев Дренев

Ангел Нешов Георгиев

Ангел Василев Ангел

Краско Стоянов Краско

Борис Димитров Маджаров

Ивелин Петков Петков